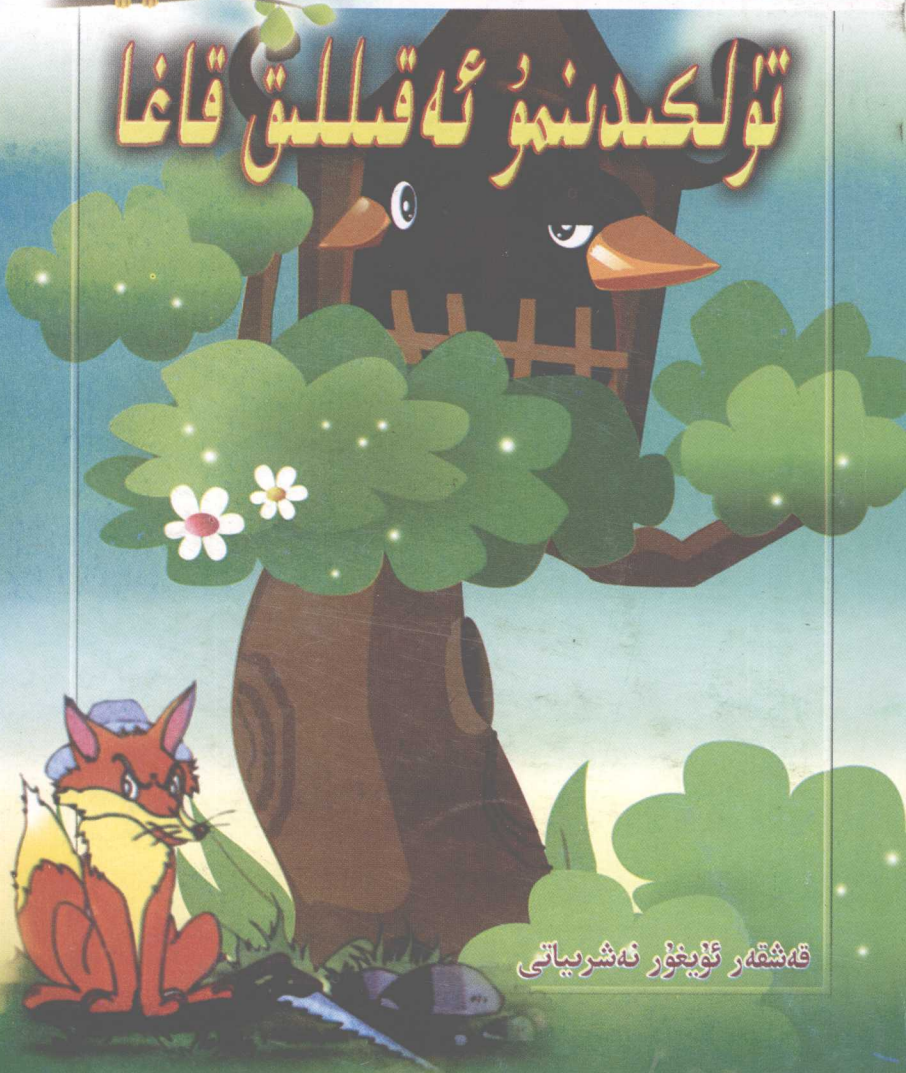

بالسلارنىڭ ئەقىل - پاراستىنى ئاشۇرىدىغان
قىزىقارلىق چۆچەكلەر

ئۆلكىدىنمۇ ئەقىللىق قاغا

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

圖許查閱(PI)目錄

育兒故事：兒童故事、兒童文學、兒童詩、兒童歌、兒童畫、兒童手工、兒童遊戲、兒童科學、兒童衛生、兒童體育、兒童勞作、兒童藝術、兒童文學、兒童詩、兒童歌、兒童畫、兒童手工、兒童遊戲、兒童科學、兒童衛生、兒童體育、兒童勞作、兒童藝術

育兒故事：兒童故事、兒童文學、兒童詩、兒童歌、兒童畫、兒童手工、兒童遊戲、兒童科學、兒童衛生、兒童體育、兒童勞作、兒童藝術

باللارنىڭ ئەقىل - پاراستىنى ئاشۇرىدىغان

قىزىقارلىق چۆچەكلەر

中國版本圖書CIP數據(2008)第143737號

تۈلكىدىنمۇ ئەقىللىق قاغا

木外燕雅不阿·尔其雅曲, 律德王責

曼漢香·爾古尔其雅, 依努王責

ترجمہ قىلغۇچى: پازىلجان مۇسا

育兒故事

木外燕雅不阿·尔其雅曲, 律德王責

育兒故事：兒童故事、兒童文學、兒童詩、兒童歌、兒童畫、兒童手工、兒童遊戲、兒童科學、兒童衛生、兒童體育、兒童勞作、兒童藝術

育兒故事：兒童故事、兒童文學、兒童詩、兒童歌、兒童畫、兒童手工、兒童遊戲、兒童科學、兒童衛生、兒童體育、兒童勞作、兒童藝術

育兒故事：兒童故事、兒童文學、兒童詩、兒童歌、兒童畫、兒童手工、兒童遊戲、兒童科學、兒童衛生、兒童體育、兒童勞作、兒童藝術

育兒故事：兒童故事、兒童文學、兒童詩、兒童歌、兒童畫、兒童手工、兒童遊戲、兒童科學、兒童衛生、兒童體育、兒童勞作、兒童藝術

育兒故事：兒童故事、兒童文學、兒童詩、兒童歌、兒童畫、兒童手工、兒童遊戲、兒童科學、兒童衛生、兒童體育、兒童勞作、兒童藝術

育兒故事：兒童故事、兒童文學、兒童詩、兒童歌、兒童畫、兒童手工、兒童遊戲、兒童科學、兒童衛生、兒童體育、兒童勞作、兒童藝術

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

0998-3823327 電話：0998-3823327

图书在版编目(CIP)数据

有趣的童话故事:维吾尔文/帕孜里江·木沙译.

喀什:喀什维吾尔文出版社,2008.9

ISBN 978-7-5373-1617-0

I. 有… II. 帕… III. 童话—作品集—世界—维吾尔语
(中国少数民族语言) IV. I18

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2008)第 143737 号

责任编辑:迪丽拜尔·阿不都热依木

责任校对:坎拜尔古丽·吾斯曼

有趣的童话故事

译者:帕孜里江·木沙

喀什维吾尔文出版社出版发行

(喀什市塔吾古孜路 14 号 邮编:844000)

各地新华书店经销

喀什维吾尔文出版社印刷厂印刷

787×1092 毫米 1/32 开本 3.5 印张

2008 年 9 月第 1 版 2008 年 9 月第 1 次印刷

印数:1—3080 定价:7.00 元

如有质量问题,请与我社联系调换。电话:0998—2653927

.....	08
.....	48
.....	78
.....	10
.....	20

مۇندەرىجە

1	تېۋىپ بۆكەن
5	زېرەك مىلا
9	چەۋەنداز بىلەن ئۈچ ئەما
13	مۈشۈك بىلەن ئاسلان
16	تەدبىرلىك دۇڭلى
20	ۋەزىر بىلەن لەشكەر
24	دانا قازى
28	كىت، پىل ۋە بۆجەن
33	ئەقىللىق توقۇمۇچى
37	تۈلكە بىلەن ئاق قۇ
42	دوراش ماھارىتى
45	ئەقىللىق قىزچاق
49	كىرپە بىلەن توشقاننىڭ يۈگۈرۈش مۇسابىقىسى
53	تۈلكىدىنمۇ ئەقىللىق قاغا
57	ئۇنداق قازانغا مۇنداق چۆمۈچ
60	چىچەن بۇغا
64	ئامبالنىڭ ئۇنتۇرغانلىقىغا تەن بېرىشى
69	بوغما يىلاننى پىم بىلەن ئۆلتۈرۈش
73	ئات ئىزدەش
76	ئاچ كۆز دىۋە

تېۋىپ بۆكەن

شىر ئورمانلىقتىكى ھايۋانلارنىڭ پادىشاھى بولۇپ، ناھايىتى زالىم، قەيىھ ۋە رەھىمسىز ئىكەن. ھايۋانلار ئۇنىڭ دەردىنى يەتكۈچە تارتقاچقا، ھەممىسى ئۇنىڭغا چىش-تىرنىقىغىچە ئۆچ ئىكەن.

كۈنلەرنىڭ بىرىدە شىر تۇيۇقسىز ئاغرىپ قاپتۇ، ئاغ-رىغاندىمۇ خېلى قاتتىق ئاغرىپ قاپتۇ. ئۇ ئاغرىق دەستىدىن تولغۇنۇپ، توختىماي ئىگراپ: «يېنىمىز قىلىش-پىل ئىنىم، مېنى قۇتقۇزۇۋالغىن، ئاغرىققا چىدىيالمىي قالدىم، — دەپتۇ.

ئادەتتە شىر پىلغا ھېچقانداق ئەسكىلىك قىلمىغان بولسىمۇ، لېكىن پىل ئۇنىڭغا ئۆچ ئىكەن. چۈنكى، شىرنىڭ باشقا ھايۋانلارنى بوزەك قىلىشى پىلغا زادىلا ياقمايدىكەن. شۇنداقتىمۇ پىل ناھايىتى ئاق كۆڭۈل ھايۋان بولغاچقا، شىرنىڭ ھالىنى كۆرۈپ ئىچى ئاغرىپ قاپتۇ.

شۇنىڭ بىلەن پىل كېلەڭسىز گەۋدىسىنى ئىرغاڭلىدىتىپ بۆكەننىڭ قېشىغا مېڭىپتۇ. چۈنكى، بۆكەن مۇشۇ ئەتراپتا داخىق چىقارغان تېۋىپ ئىكەن.

پىل بۆكەننىڭ ئۆيىگە كېلىپ مەقسىتىنى ئېيتىپتۇ. بۇنى ئاڭلىغان بۆكەننىڭ ئاچچىقى كېلىپ سەك-سەك

رەپ كېتىپتۇ:

— كىم ئۇنىڭ كېسىلىنى داۋالىغۇدەك؟ ئۇنداق زالىمنى كىم داۋالسا داۋالسۇن، مەن ئۇنىڭغا ئۆچ! ئۇنى تېزىرەك ئۆلىسكەن، دەيمەن.

— بۆكەن تېۋىپ، ئاغرىققا ئامال، ئۆلۈمگە سەۋەب قىلىش سىزنىڭ بۇرچىڭىزغۇ! — دەپتۇ پىل.

— گەپ كىمنى قۇتقۇزۇشتا، ئۇ ئەبلەخ بۇ يەردىكى قانچىلىغان دوستلىرىمىزنى بوزەك قىلمىدى؟ ئۇ يەنە مېنىڭ ئىككى ئوغلۇمنىمۇ يېۋەتتى، مەن ئۇنىڭغا ئەشەددىي ئۆچ!

— ئۇ دېگەن بۇرۇنقى ئىشلار، ئۆتكەن ئىشقا سالىۋات، ھازىرلا شىرقا ئاتتىق ئاغرىپ قاپتۇ، ئۇنىڭغا بىر ياخشىلىق قىلىپ قويۇڭ.

پىلنىڭ گەپ - سۆزلىرى بۆكەننى ئېرتەلمەپتۇ. بۆكەن بېشىنى چايقاپ تۇرۇپ: — بارمايمەن دېدىم بارمايمەن، ئۆلتۈرۈۋەتسىڭىزمۇ بارمايمەن! — دەپتۇ.

پىل ئامالسىز بۆكەننىڭ ئۆيىدىن يېنىپ چىقىپ، ئورمانلىقتا تېۋىپ ئىزدەپ يۈرۈپتۇ. بارلىق ھايۋانلار شىرقاغا ئۆچ بولغاچقا، ھېچكىمنىڭ ئۇنىڭ كېسىلىنى داۋالاپ قويغۇسى كەلمەپتۇ.

شىرنىڭ ئېغىر كېسەلگە مۇپتىلا بولغانلىقىنى ئۇققان مايىمۇن ئەقلىنى ئىشقا سايىپتۇ. دە، پىلنىڭ دۈمبىسىگە مىنىۋېلىپ، دەرەخ شېخى بىلەن پىلنىڭ بېشىغا ئۇرۇپ تۇرۇپ:

— مېنىڭ بۆكەننى قايىل قىلىپ، شىرنىڭ كېسىلىدە —
نى داۋالاپ قويۇشقا ئۇنتىشىمغا ئىشىنەمسەن؟ — دەپ
سورايتۇ. —
پىل خارتۇمنى پۇلاڭلىتىپ تۇرۇپ: —
— بولىدۇ، مەن سېنى بۆكەننىڭ ئۆيىگە ئېلىپ با-
راي، — دەپتۇ. —
پىل مايۇمنى دۈمبىسىگە مىندۈرۈپ، بىردەمدىلا بۆ-
كەننىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كەپتۇ. —
مايۇن بۆكەننىڭ قۇلىقىغا بىر ھازا پىچىرلاپتۇ. بۆ-
كەن كۈلۈمسىرەپ تۇرۇپ: —
— بولىدۇ، بولىدۇ، مايۇن ئىنىمنىڭ يۈزىنى قى-
لىپ بارساممۇ باراي، — دەپتۇ. —
پىل بۆكەن بىلەن مايۇمنى دۈمبىسىگە مىندۈرۈپ،
بىردەمدىلا شىرنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كەپتۇ. قارىسا شىر
راستىنىلا قاتتىق بىتاب بولۇپ يانقۇدەك. —
بۆكەن شىرغا بىر قارىۋەتكەندىن كېيىن: —
— ھۆرمەتلىك پادىشاھ ئالىيلىرى، نەلىرى ئاغرىي-
دۇ، — دەپ سورايتۇ. —
— ھەممە يېرىم... پۈتۈن بەدىنىم ئاغرىيدۇ، ئاغرىق
دەستىدىن بولالماي قالدىم...
بۆكەن شىرنىڭ ئاغزىنى ئاچقۇزۇپ قارىۋەتكەندىن كې-
يىن: —
— ئاغرىغىنى بىكار ئەمەسكەن، چىشىلىرى پۈتۈنلەي
كاردىن چىقىپتۇ، تارتىۋەتمەسەم بولمىغۇدەك، — دەپتۇ. —
— ئاغرىق توختايدىغانلا ئىش بولسا تارتىۋەتسىڭىزمۇ

تارتۇپىتىڭ، — دەپتۇ شىر. لايىقە قىلىنىپ —
شۇنىڭ بىلەن بۆكەن شىرنىڭ چىشلىرىنى پۈتۈنلەي
تارتۇپىتىپتۇ، ئاندىن شىرغا قاراپ:

— تىرناقلىرىنىمۇ كۆرۈپ باقاي، بەزىدە تىرناقمۇ
كېسەللىكنىڭ سەۋەبچىسى بولۇپ قالىدۇ، — دەپتۇ.

شىر تىرناقلىرىنى چىقارغانىكەن، بۆكەن قاراپلا:
— ئاپلا، تىرناقلىرى ياللۇغلىنىپ كېتىپتۇ، ئېلى-

ۋەتمەسم بولمىغۇدەك، — دەپتۇ. دە، مايىمۇن، پىللارنىڭ
ياردىمىدە شىرنىڭ تۆت پۈتىنىڭ تىرناقلىرىنى قالدۇرماي
ئېلىۋېتىپتۇ، ئاندىن ئىككى بولاق دورا بېرىپ، ئىچىشكە
بۇيرۇپتۇ.

شىر دورىنى ئىچكەن ئىكەن بىردەمدىلا ئاغرىق توخ-
تايتۇ. بىراق، بىردىنلا ئەسلىدىكى ۋەھشىي ھالىتىگە قا-
تىپتۇ:

— سىلەر كېسلىمنى داۋالاپ قويدۇڭلار، سىلەرگە
رەھمەت ئېيتىش ئۈچۈن سىلەرنى يەيمەن!
بۆكەن شىرغا تىكىلىپ تۇرۇپ:

— ئىت پوق يەيدىغان ئادىتىنى مەڭگۈ ئۆزگەرتىمەيدۇ،
مەن سېنىڭ شۇنداق قىلىشىڭنى ئويلاپ يەتكەن، — دەپتۇ.
مايىمۇنمۇ چاۋاك چېلىپ تۇرۇپ، مەسخىرە ئارىلاش
ھالدا:

— پادىشاھ، سېنىڭ چىشىڭمۇ، تىرنىقىڭمۇ بولمىسا
بىزنى قانداق يېيەلەيسەن؟ — دەپتۇ.

شىر ھەسرەتلەنگەن ھالدا لەسىسىدە بوشىشىپ، مە-
دىر- سىدىر قىلالماي يېتىپ قاپتۇ.

زېرەك مىلا

بۇرۇن بىر تۇل ئايال بولۇپ، ئوغلى مىلا بىلەن جاپالىق تۇرمۇش كەچۈرىدىكەن. يىللار ئۆتۈپ مىلا چوڭ بوپتۇ. بىر كۈنى مىلانىڭ ئانىسى: ئوغلۇم، سەنمۇ چوڭ بولۇپ قالدىڭ، ئىشلەپ پۇل تېپىپ، ئۆزۈڭنىڭ تۇرمۇشىنى ئۆزۈڭ قامدىغىن، — دەپتۇ.

شۇنىڭ بىلەن مىلا بازارغا بېرىپتۇ ۋە بىر بايغا يالدىنىپ ئىشلەمەكچى بوپتۇ. مىلا باينىڭ ئۆيىگە بارغاندىن كېيىن، باي بىر - ئىككى كۈنگىچە ئۇنى ئىشقا سالماپتۇ، بۇنىڭ بىلەن مىلا جىددىيلىشىپ بايدىن: — باي ئاكا، مەن قىلغۇدەك ئىش يوقمۇ؟ — دەپ سورايتۇ.

— بار، بار، لېكىن ئەتە قىلىمىز، — دەپتۇ باي. ئەتىسى باي مىلاغا بىر كالىنى سويىدۇرۇپ، تېرىسىنى ئاجراتقۇزۇپتۇ، ئاندىن ئىككى تۈگىنى يېتىلەپ كېلىپ، قۇرۇق تاغاردىن تۆتنى ئېلىپ، مىلا بىلەن بىرگە ئۆيىدىن چىقىپتۇ. ئۇلار ئۇزۇن يول يۈرۈپ، يۈرگەندىمۇ مول يۈرۈپ، بىر تاغنىڭ باغرىغا كەپتۇ. باي مىلاغا تۈگىنىنىڭ ئۈستىدىكى يۈك - تاقىلارنى چۈشۈرگۈزۈپتۇ، ئاندىن كالا

تېرىسىنى ئېچىپ يەرگە سېلىپ، مىلانى تېرىنىڭ ئۈستىدە يېتىشقا بۇيرۇپتۇ. مىلا تېرىنىڭ ئۈستىدە يېتىشى بىلەن تەڭ، باي تېرىنى مىلا بىلەن قوشۇپ يۆگەپ، ئارغامچا بىلەن مەھكەم تېڭىپ قويۇپ، ئۆزى يوغان بىر قورام تاشنىڭ كەينىگە مۆكۈۋاپتۇ.

تۇيۇقسىز، ناھايىتى يوغان ھەم ياۋۇز ئىككى قۇش ئۇچۇپ كېلىپ، تۇمشۇقى بىلەن كالا تېرىسىنى چىشلەپ، تاغ چوققىسىغا ئاچىقىپ، چوقۇلاپ يېيىشكە باشلاپتۇ. مىلا شۇندىلا تېرە ئىچىدىن چىقىپتۇ. بۇنى كۆرگەن قۇشلار ئۈرگىگەن پېتى قېپقالغان كالا تېرىسىنى چىشلەپ ئۇچۇپ كېتىپتۇ.

قۇشلار ئۇچۇپ كەتكەندىن كېيىن، مىلا ئورنىدىن تۇرۇپتۇ. ئەھۋالنى كۆرۈپ تۇرغان باي:

— پۇتۇڭنىڭ ئاستىدىكى گۆھەرلەرنى ماڭا تاشلاپ بەر، تېزىرەك بول، — دەپ تۇۋلاپتۇ.

مىلا قارىسا ئەتراپىدا جاۋاھىراتلار سايىنىڭ تېشىدەك يېتىپ كەتكەن، ئۇ گۆھەرلەرنى بىر - بىرلەپ بايغا تاشلاپ بېرىپتۇ. باي بىردەمدىلا تۆت تاغارنى گۆھەر بىلەن توشتۇ. رۇپتۇ، ئاندىن مىلا بىلەن كارىمۇ بولماي، تۆت تاغار گۆھەرلىرىنى ئىككى تۈگىگە ئارتىپ يولىغا راۋان بوپتۇ. مىلا شۇ چاغدىلا باينىڭ قارا نىيىتىنى ھەقىقىي چۈشىنىپ يې-تىپتۇ.

مىلا ھەرقانچە قىلىپمۇ تاغدىن چۈشىدىغان يول تاپال-ماپتۇ. قارىسا ئەتراپىدا نۇرغۇن جەسەت سۆڭىكى تۇرغۇ-دەك. مىلا بۇ سۆڭەكلەرنىڭ ھېلىقى بايغا ياللىنىپ ئىشلى-

گەن ئىشلەمچىلەرنىڭ سۆڭىكى ئىكەنلىكىنى چۈشىنىپتۇ.
 توساتتىن بىر بۈركۈت مىلغا قاراپ ئۇچۇپ كەپتۇ.
 مىلا دەرھال كاللىسىنى ئىشلىتىپ، بۈركۈتنىڭ پۇتىغا
 ئېسىلىۋاپتۇ. بۈركۈت ئۇچقانسىرى پۇتى ئاغرىپ ھەم ھې-
 رىپ، ئاخىر بىر دەريانىڭ بويىغا قونۇپتۇ. شۇنىڭ بىلەن
 مىلانىڭ جېنى ئامان قاپتۇ.
 مىلا ھېلىقى كۆڭلى قارا باينىڭ چوقۇم باشقا ياشلار-
 غىمۇ زىيانكەشلىك قىلىدىغانلىقىنى ئويلاپ، ئۇنى جايلى-
 ۋەتمەكچى بوپتۇ.
 مىلا يۈزلىرىگە قارا سۈركەپ باشقىچە ياسىنىۋالغاندىن
 كېيىن، يەنە بازارغا بېرىپتۇ. دېگەندەك بايمۇ بازاردا يال-
 لايدىغان ئادەم ئىزدەپ يۈرگەنىكەن. مىلا ئەسكى تۇماقتىن
 بىرنى كىيىپ، بېشىنى تۆۋەن قىلىپ باينىڭ ئالدىغا كەپتۇ
 ۋە ئاۋازىنى غاراڭ - غۇرۇڭ چىقىرىپ:
 — بېگىم مېنى ئىشلەتمەمسىز؟ — دەپ سوراپتۇ.
 — ئۆيۈمدىكى ئىشلار بەك تەس، ھەقىقەتەن ئاز بېرىد-
 مەن، — دەپتۇ باي.
 — ھېچقىسى يوق، پەقەت قورساقىم تويىسلا بولدى.
 باي مىلانى تونۇيالماپتۇ، يەنە كېلىپ ئۇ مىلانىڭ
 ھايات قېلىشىنى خىيالىغىمۇ كەلتۈرمىگەنىكەن. شۇنداق
 قىلىپ، باي مىلانى يالاپ ئۆيىگە ئېلىپ كەپتۇ. مىلا
 ئاۋۋالقىدەك ئىككى كۈن ئارام ئاپتۇ، ئاندىن ئۇلار بىر
 كالىنى ئۆلتۈرۈپ، تېرىسىنى ئاجرىتىپ، ئىككى تۈگىنى
 يېتىلەپ، تۆت تاغارنى ئېلىپ يولغا چىقىپتۇ. ھېلىقى
 تاغنىڭ باغرىغا كەلگەندە باي يەنە مىلانى تېرىنىڭ ئۈستىدە

يېتىشقا بۇيرۇپتۇ. مىلا:

— مەن قانداق يېتىشنى بىلەلمىدىم، سىز كۆرسىتىپ قويغان بولسىڭىز؟ — دەپتۇ.

باي تېرىنى يەرگە سېلىپ ئۈستىدە يېتىپ، مىلاغا كۆرسىتىپ قويماقچى بوپتۇ. مىلا تېزلىك بىلەن تېرىنى باي بىلەن قوشۇپ يۆگەپ، ئارغامچا بىلەن چىڭ تېڭىپ قويۇپ، ئۆزى ھېلىقى تاشنىڭ كەينىگە مۆكۈۋاپتۇ.

بىردەمدىن كېيىن شۇنداق ياۋۇز ئىككى قۇش ئۇچۇپ كېلىپ، كالا تېرىسىنى چىشلەپ تاغ چوققىسىغا ئاچىقىپ كېتىپتۇ ۋە كالا تېرىسىنى چوقۇلاپ يېيىشكە باشلاپتۇ. ئۇلار تازا مەززە قىلىپ يەۋاتقاندا باي تېرىدىن چىقىپ قاپتۇ. باينى كۆرگەن قۇشلار ئۈرگۈپ ئۇچۇپ كېتىپتۇ. باي ئورنىدىن تۇرغاندىن كېيىن، مىلا پەستە تۇرۇپ توۋلاپتۇ:

— باي ئاكا، ئالدىنقى قېتىم مەن سىزگە گۆھەرلەرنى تاشلاپ بەرگەندەك، سىزمۇ ماڭا تېزىرەك تاشلاپ بېرىڭ، قانچە تېز تاشلىسىڭىز شۇنچە ياخشى، تۆت تاغار توشقۇچە تاشلاڭ!

باي شۇندىلا مىلانى تونۇپتۇ ۋە غەزەپ بىلەن:

— ھەي، ئالدىنقى قېتىم سەن تاغدىن قانداق چۈشكەن؟ — دەپ سوراپتۇ. مىلا:

— ئەتراپىڭىزدىكى ئاۋۇ جەسەت سۆڭەكلىرىدىن سوراڭ، شۇلار ئېيتىپ بېرىدۇ، — دەپتۇ. — دە، تۆت تاغار گۆھەرنى ئىككى تۆگىگە ئارتىپ، ئانىسى بىلەن كۆرۈشۈش ئۈچۈن ئۆيىگە راۋان بوپتۇ.

چەۋەنداز بىلەن ئۈچ ئەما

بۇرۇننىڭ بۇرىنىسىدا ئۈچ ئەما بار بولۇپ، ئۇلار بىر-
گە تىلەمچىلىك قىلىدىكەن. بىر كۈنى بىر چەۋەنداز يول-
دىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، ئۇلارنى كۆرۈپتۇ ۋە:
— دوستلار توختاڭلار! مەن سىلەرگە بىر تىللا بېرىم.
مەن، چوقۇم ئۈچۈڭلار تەڭ بۆلۈشۈشىڭلار كېرەك، ھېچ-
كىمنىڭ يالغۇز ئېلىۋېلىشىغا رۇخسەت يوق، — دەپتۇ.
ئۈچ ئەما بۇ گەپنى ئاڭلاپ كۆڭلىدە «بۇ ئادەم تىللانى
ئارىمىزدىكى بىرەيلەنگە بەردى» دەپ ئويلاپتۇ، ئەمەلىيەتتە
چەۋەنداز ھېچكىمگە بىر تىيىنمۇ بەرمىگەنىكەن. چەۋەنداز-
نىڭ مەقسىتى بۇ ئۈچ ئەمانىڭ زادى قانداق قىلىدىغانلىقىنى
سىناپ بېقىش ئىكەن.
— بۈگۈن بۇ ئاق كۆڭۈل، سېخىي ئادەمنىڭ ھىممە-
تى بىلەن بىر تىللاغا ئېرىشتۇق. ياخشى ئاشپۇزۇلغا
كىرىپ بىر تويۇۋالايلى، — دەپتۇ بىر ئەما.
— مەيلى، كىرسەكمۇ كىرەيلى، تۈزۈكرەك تاماق
يېمىگىلى خېلى ئۇزاق بوپتۇ، — دەپتۇ قالغان ئىككى ئەما.
ئۈچ ئەما سىپىپاشتۇرۇپ بىر ئاشپۇزۇلنىڭ ئالدىغا
كەپتۇ. خوجايىن ئۇلارنىڭ گەپ - سۆزىگە قارىسا پۇلى
يوقتەك قىلماپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى ھەشەمەتلىك بې-

زەلگەن ئايرىمخانىغا باشلاپتۇ ھەمدە مول داستىخان راسلاپ بېرىپتۇ. ئۇلار مەزىلىك تائاملارنى ھۇزۇرلىنىپ يەپ، قورسىقىنى راسا تويدۇرۇپتۇ. تائاملار يېيىلىپ بولغاندىن كېيىن خوجاينى ھېساب قىلىۋېتىشنى ئېيتىپتۇ.

— بىزدە بىر تىللا بار، سىز ئاشقان پارچە پۇللارنى بىزگە بەرسىڭىزلا بولدى، — دەپتۇ بىر ئەمە.

ئۇلار شۇنداق دېگەن بىلەن ھېچكىم يانچۇقىدىن تىللانى چىقىرالماپتۇ. ئۇلاردىن پۇل چىقىمغانلىقىنى كۆرگەن خوجاينىڭ راسا ئاچچىقى كەپتۇ. دە، ئۇلارنى كالتەك بىلەن دۇمبالاپ ئاچچىقىنى چىقارماقچى بوپتۇ.

بىر چەتتە تاماشا كۆرۈپ ئولتۇرغان چەۋەنداز ئىشنىڭ چاتاقلىقىنى سېزىپ، دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ خوجاينىنى توسۇۋاپتۇ ۋە: — ئۇلارنى ئۇرماڭ، بۇ پۇلنى مەنلا تۆلىۋېتەي، — دەپتۇ.

خوجاينى ئۈچ ئەمانى قويۇۋېتىپتۇ.

— بۈگۈن يانچۇقۇمغا پۇل سېلىۋالماپتىمەن. مۇشۇ يەردىكى دوختۇرخانىنىڭ باشلىقىغا يېلىنماقتىن باشقا ئالماقچى بولالمايمەن. ئۇ مېنىڭ قەدىنىمىز دوستۇم ئىدى. سىز ئۇنى تونۇمسىز؟ — دەپتۇ چەۋەنداز.

— تونۇمامدىغان، ئەلۋەتتە تونۇيمەن. ئۇ دېگەن داڭلىق دوختۇرخانا تۇرسا، — دەپتۇ خوجاينى.

چەۋەنداز خوجاينىنى باشلاپ دوختۇرخانىغا بېرىپتۇ. بۇ چاغدا دوختۇرخانا باشلىقى كېسەل كۆرۈۋاتقان كەن. چەۋەنداز خوجاينىنى سىرتتىكى ئورۇندۇقتا ئولتۇرغۇزۇپ

قويۇپ، ئۆزى دوختۇرخانا باشلىقىنىڭ ئىشخانىسىغا كىر-

رىپتۇ ۋە: «قارالغۇ» كىشىسىنىڭ قولىغا قىلىش ئالدىغا

— دوختۇرخانا باشلىقى سىزنى ئاۋارە قىلىدىغان بول-

دۇم، قارالغۇ ئۇ مېنىڭ قوشنام ئىدى، تۈنۈگۈن كەچتە

تويۇقسىز سارالغۇ بولۇپ قېلىپ، بىزنى بىر كېچە ئۇخلا-

مىدى، سىزدىن ئۆتۈنۈپ قالاي، ئۇنى داۋالاپ قويغان

بولسىڭىز، — دەپ سىرتتا ئولتۇرغان خوجايىنى كۆرسىد-

تىپ قويۇپتۇ. دوختۇرخانا باشلىقى سىرتتىكى ئورۇندۇقتا

ئولتۇرغان خوجايىنى كۆرۈپ بېشىنى لىڭشىتىپ، ماقۇل-

لۇقىنى بىلدۈرۈپتۇ. خوجايىن دوختۇرخانىڭ باش لىڭشىت-

قانلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇپتۇ. قانلىقنىڭ ئىچىگە قىلىش ئالدىغا

چەۋەنداز خوجايىننىڭ يېنىغا كېلىپ: سىزنىڭ

— قەدىناس دوستۇم مەن ئۈچۈن پۇلنى تۆلىۋېتىشكە

قوشۇلدى، ئىمدى مەن ماڭاي، — دەپ يولغا راۋان بويۇپتۇ.

چەۋەنداز كېتىپتۇ، دوختۇرخانا باشلىقى باشقا بىمار-

لارنى كۆرۈپ بولۇپ خوجايىنغا قاراپ:

— قېنى كىرىڭ، — دەپ، ئۇدۇلدىكى ئورۇندۇقتا

ئولتۇرۇشقا ئىشارەت قىپتۇ.

خوجايىن كىرىپتۇ، دوختۇرخانا باشلىقى:

— تۈگمىڭىزنى يېشىڭ، تەكشۈرۈپ باقاي، —

دەپتۇ.

خوجايىن غەلىتىلىك ھېس قىلىپ، كۆزلىرىنى ئالاي-

تىپ تۇرۇپ:

— نېمە، قەرز قايتۇرسىڭىزمۇ سالامەتلىك تەكشۈ-

رەمسىز؟ — دەپتۇ.

خوجايىننىڭ ئاچچىقلانغان ھالىتىنى كۆرگەن دوختۇرخانا باشلىقى بۇ ئادەم راستتىنلا «ساراڭكەن» دەپ ئويلاپ، سىپايىلىك بىلەن: — ماڭا ئىشىنىڭ، كېسىلىڭىزنى كۆرۈپ بولغاندىن كېيىن، دورا بېرىمەن، ئەقىل - ھوشىڭىز جايىغا كېلىدۇ، — دەپتۇ. خوجايىن: — تولا قۇرۇق گەپ قىلماي پۇلۇمنى بەر، — دەپ ۋازىقراپتىكەن، شۇ ھامان ئىككى قوغدىغۇچى كىرىپ خوجايىننىڭ ياقىسىدىن تۇتۇپ، سۆرەپ ئاچقىپ كېتىپتۇ. خوجايىن شۇ چاغدىلا ئۆزىنىڭ چەۋەندازنىڭ ئالدام خالتىسىغا چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى ھېس قىپتۇ.

